

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020101

DOM
2019-12-19
Stockholm

Mål nr
T 7929-17

Sid 1 (40)

KÄRANDE

Coraline Limited
Arch. Makariou III, 95
Neocleous House
CY-3030 Limasol
Cypern

Ombud: Advokaterna James Hope och Niklas Berntorp
Advokatfirman Vinge KB
Box 1703
111 87 Stockholm

Biträdda av Anthony Bitar och Giorgina Petrova

SVARANDE

Walter Höft
c/o T2C Steuerberatungsgesellschaft mbH
Herrengraben 31
D-20459 Hamburg
Tyskland

Ombud: Advokaterna Christoffer Monell och Arvid Eklann
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 2235
403 14 Göteborg

Biträdd av: Carsten Grau, Rechtsanwalt och Solicitor
L2C Rechtsanwälte Wirtschaftsprüfer Steuerberater
Herrengraben 31
D-20459 Hamburg
Tyskland

SAKEN

Klander av skiljedom meddelad i Stockholm den 13 juni 2017

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten avslår Walter Höfts yrkande om avvisning av nya omständigheter till stöd för Coraline Limiteds käromål.

Dok.Id 1530248

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00	08-21 93 27	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

2. Hovrätten ogillar Coraline Limiteds käromål.

3. Coraline Limited ska ersätta Walter Höft för rättegångskostnader med EUR 541 184, varav EUR 388 209 avser ombudsarvode, jämte ränta på det förstnämnda beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker.

BAKGRUND

Under perioden februari 2015 till juni 2017 pågick ett skiljeförfarande, SCC V 2015/012, mellan det cypriotiska bolaget Coraline Limited (Coraline) och Walter Höft. Genom den skiljedom som meddelades den 13 juni 2017 förpliktades Coraline att utge 9,2 miljoner EUR jämte ränta och rättegångskostnader till Walter Höft.

Walter Höfts talan grundades på ett avtal (Låneavtalet) mellan parterna enligt vilket Walter Höft personligen påstods ha lånat ut 12,66 miljoner EUR till Coraline, vilket Walter Höft återkrävde utestående återbetalning av i skiljeförfarandet. Enligt Coraline var Låneavtalet en del av ett omfattande bedrägeriupplägg genom vilket bl.a. Walter Höft och Anna Brinkmann genom bolag i olika länder förmått Coraline att överföra betydande belopp till skada för Coraline och dess ägare.

Låneavtalet innehåller två klausuler avseende reglering av eventuella tvister mellan parterna, artikel 6 och 9.

Artikel 9 i Låneavtalet lyder enligt följande:

”This agreement shall be governed by and interpreted in accordance with the laws of Cyprus and the parties hereby agree that all actions or proceedings arising hereunder, or in connection with this agreement shall be brought in first instance before the competent court in Nicosia, Cyprus.”

Artikel 6 i Låneavtalet lyder enligt följande:

”All disputes and differences which may arise out of the present Agreement or in connection with the same are to be settled by parties in an amicable way to the maximum possible extent.

Should the parties fail to reach an agreement a case shall be submitted, without recourse to courts of law, to the International arbitration court in Stockholm in accordance with the rules for procedure of the said court.

The award of the arbitration court shall be final and binding upon both the parties.”

YRKANDEN

Coraline har yrkat att hovrätten ska upphäva den mellan parterna den 13 juni 2017 meddelade skiljedomen.

Walter Höft har motsatt sig att skiljedomen upphävs. Vidare har Walter Höft efter avslutandet av huvudförhandlingen yrkat avvisning av en av Coraline ny åberopad omständighet till stöd för bolagets talan.

Coraline har bestritt avvisningsyrkandet.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

FRÅGA OM AVVISNING AV NY ÅBEROPAD OMSTÄNDIGHET.

Walter Höft har anfört bl.a. följande. Under slutanförendet i hovrätten gjorde Coraline gällande att parterna i skiljeförfarandet hade träffat ett särskilt avtal av innebörd att skiljenämnden hade ålagts ett särskilt uppdrag att ta ställning till inte bara Coralines invändningar, utan även de rättsregler som bolaget stödde sina invändningar på. Enligt Coraline skulle detta särskilt formulerade uppdrag medföra att en underlåtenhet från skiljenämndens sida att ta ställning till en anförd rättsregel skulle innebära ett uppdragsöverskridande, alternativt ett handläggningsfel.

Coraline har anfört bl.a. följande. Det finns ingen ny klandergrund att avvisa. Det har ingått i skiljemännens uppdrag att pröva åberopade rättsfakta också gentemot invändningen om skenavtal. Coraline har endast på sedvanligt sätt utvecklat sin rättsliga argumentation avseende den sedan tidigare åberopade tredje klandergrunden och bemött Walter Höfts påståenden i denna del.

Hovrättens bedömning

Enligt hovrätten kan vad som har anförts inte bedömas som nya omständigheter avseende ett särskilt avtal för skiljenämnden. Hovrätten finner därför att yrkandet om avvisning ska avslås

PARTERNAS GRUNDER

3.1 Coraline

3.1.1 Skiljenämndens behörighet

Skiljedomen omfattas inte av ett giltigt skiljeavtal. Skiljenämnden har inte varit behörig att avgöra tvisten, för att parterna har avtalat om exklusiv behörighet för cypriotisk domstol och för att det inte fanns ett mellan parterna giltigt avtal som otvetydigt stadgade att parterna valt att lösa tvister genom skiljeförfarande istället för domstol. I första hand saknade skiljenämnden behörighet enligt cypriotisk rätt och i andra hand enligt svensk rätt. Skiljedomen ska därför upphävas enligt 34 § första stycket 1 lagen (1999:116) om skiljeförfarande (LSF).

3.1.2 Motförhørsfrågor

Skiljenämnden har, utan Coralines vållande, begått handlägningsfel som sannolikt har inverkat på utgången av tvisten. Skiljenämnden har felaktigt vägrat Coraline att under slutförhandlingen ställa motförhørsfrågor till Walter Höfts vittnen. Skiljenämnden har inte heller tillämpat överenskomna regler och föreskrifter för skiljeförfarandet. Skiljedomen ska därför upphävas enligt 34 § första stycket 6 LSF.

3.1.3 Invändning om skenavtal

Skiljenämnden har, utan Coralines vållande, underlåtit att pröva en av Coralines invändningar, nämligen att Låneavtalet var ett skenavtal (eng. ”sham”). Detta utgör ett uppdragsöverskridande alternativt ett handlägningsfel som sannolikt har inverkat på utgången. Skiljedomen ska därför upphävas enligt 34 § första stycket 2 eller 6 LSF.

3.2 Walter Höft

3.2.1 Skiljenämndens behörighet

Det bestrids att skiljedomen inte skulle omfattas av ett giltigt skiljeavtal mellan parterna. Giltigheten av skiljeklausulen ska bedömas enligt svensk rätt. Vid tiden för låneavtalets ingående hade parterna den gemensamma avsikten att tvister dem emellan skulle lösas genom skiljeförfarande. Enligt svensk rätt ska den gemensamma partsviljan äga företräde oavsett avtalets ordalydelse. Även om skiljeklausulens giltighet skulle bedömas enligt cypriotisk rätt ska skiljeklausulen anses giltig.

3.2.2 Motförhørsfrågor

Det bestrids att skiljenämndens beslut att inte tillåta Coraline att ställa frågor angående de s.k. Hard Sun-transaktionerna under motförhören med Walter Höfts vittnen Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou utgör ett handläggningsfel som utan parts vållande sannolikt har inverkat på utgången i målet. Skiljenämnden har haft rätt att avvisa dessa frågor såväl enligt överenskomna regler som enligt svensk rätt.

Även om skiljenämndens beslut skulle anses felaktigt har Coraline bidragit till det eventuella handläggningsfelets uppkomst genom att underlåta att i förväg ange det bevisstema Coraline avsåg höra vittnena om. Det påstådda handläggningsfelet har i vart fall inte haft någon sannolik inverkan på utgången i målet. Skiljenämnden ansåg sig inte behörig att pröva det rättsförhållande som de avvisade frågorna berörde. Coraline hade möjlighet att ifrågasätta vittnenas trovärdighet på andra sätt, innefattande frågor om andra saker, och vittnena skulle ha vägrat svara på frågorna om även om de hade tillåtits.

3.2.3 Invändningen om skenavtal

Det bestrids att skiljenämnden inte har prövat samtliga Coralines invändningar, innefattande invändningen om att låneavtalet utgjorde ett skenavtal. Skiljenämnden har anfört att den har prövat samtliga Coralines invändningar. Därutöver har

Skiljenämnden i domskälen uttryckligen analyserat de omständigheter som låg till grund för Coralines invändning om skenavtal.

Även om hovrätten skulle bedöma att skiljenämnden inte har prövat invändningen om skenavtal, överlappar denna bestridandegrund andra invändningar som skiljenämnden har prövat. Invändningen skulle därmed inte ha vunnit framgång. I vart fall så utgör en underlåtenhet att bemöta rättsliga invändningar inte ett klanderbart fel.

UTVECKLING AV TALAN

4.1 Coraline

4.1.1 Skiljenämndens behörighet

Den 3 februari 2015, drygt tre månader efter att Coraline väckte talan mot Walter Höft i cypriotisk domstol, begärde Walter Höft skiljeförfarande vid Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC). I svarsskriften bestred Coraline såväl att det förelåg ett giltigt skiljeavtal mellan parterna som Walter Höfts käromål. Efter skriftväxling och förhandling i frågan meddelade skiljenämnden beslut varigenom nämnden förklarade sig behörig att pröva tvisten. Coraline protesterade omgående mot beslutet och vidhöll att skiljenämnden inte var behörig. Detta skedde bland annat genom en protestskrift till skiljenämnden den 13 november 2015 med kopia till Walter Höfts ombud.

4.1.1.1 Låneavtalets tvistlösningsklausuler

Låneavtalet innehåller två klausuler, artikel 6 och 9, som tar sikte på hur en eventuell tvist mellan parterna ska lösas. Klausulerna utgör tillsammans Låneavtalets processuella bestämmelser medan övriga klausuler är av materiell karaktär.

Enligt artikel 9 har parterna avtalat att Nicosia-domstolen har exklusiv behörighet att avgöra ”all actions or proceedings arising hereunder, or in connection with this agreement”. Samtidigt framgår av artikel 6 att alla tvister som inte kan lösas i godo ska hänskjutas till ”the International arbitration court in Stockholm”.

I Låneavtalet finns därmed två klausuler som tar sikte på valet av tvistlösningsform och är oförenliga med varandra. Det föreligger därmed inte något skiljeavtal som otvetydigt avtalar bort rätten till domstolsprövning, eftersom Låneavtalets tvistlösningsklausuler explicit stadgar att Nicosia-domstolen ska pröva tvisten. I ett sådant fall är det nödvändigt att falla tillbaka på huvudregeln att tvisten ska avgöras i domstol.

Separabilitetsprincipen, som Walter Höft hänvisat till, är emellertid endast tillämplig när skiljeavtalsbindning har inträtt. Vid prövningen av om sådan avtalsbindning inträtt är samtliga åberopade omständigheter relevanta och ska beaktas, vilket innebär att såväl Låneavtalet i dess helhet som övriga åberopade omständigheter i målet utgör underlag vid prövningen av om ett skiljeavtal har ingåtts. Även vid en tillämpning av separabilitetsprincipen redan vid prövningen av om skiljeavtalsbindning inträtt skulle en sådan tolkning innebära att både artikel 6 och 9, dvs. Låneavtalets processuella bestämmelser ska beaktas.

4.1.1.2 Tillämplig lag på tvistlösningsklausulerna

Artikel 9 föreskriver explicit att cypriotisk lag är tillämplig. Artikel 6 innehåller däremot ingen bestämmelse om tillämplig lag varken på tvistlösningsklausulerna eller på Låneavtalet i övrigt. Parterna har därmed, utan undantag, avtalat om att Låneavtalet ska styras av och tolkas i enlighet med cypriotisk rätt.

Skiljeförfarandet har en internationell anknytning eftersom ingen av parterna är svenska. Därför ska den lag som parterna kommit överens om tillämpas på det påstådda skiljeavtalet. Låneavtalets lagval är cypriotisk rätt enligt artikel 9. Enligt cypriotisk rätt ska lagvalet tillämpas på hela Låneavtalet, innefattande artikel 6 och 9. Cypriotisk rätt ska därmed tillämpas vid tolkningen av det påstådda skiljeavtalet i artikel 6.

Den tidigare nämnda separabilitetsprincipen innebär inte partsavsikten har varit något annat än att det uttryckliga avtalet om cypriotisk rätt skulle träffa Låneavtalet i dess helhet. Artiklarna 6 och 9 ska därmed tolkas tillsammans.

Omständigheterna i målet har en begränsad koppling till Sverige medan kopplingen till Cypern är stark. Parterna har över huvud taget ingen koppling till Sverige, men stark koppling till Cypern.

Parterna har inte avtalat om att skiljeförfarandets säte ska vara Stockholm. Artikel 6 innehåller inte något avtal om att Stockholm ska vara säte för ett eventuellt skiljeförfarande. Att ett institut är fysiskt beläget på en viss plats innebär inte ett avtal om skiljeförfarandets säte.

Om parterna varken har träffat ett avtal om tillämplig lag på det påstådda skiljeavtalet eller ett avtal om skiljeförfarandets säte bör tillämplig lag istället fastställas enligt svensk internationell privaträtt och då närmast principen om närmast anknytning.

4.1.1.3 Skiljenämnden saknade behörighet enligt cypriotisk rätt

Frågan om skiljenämnd eller cypriotisk domstol, enligt cypriotisk rätt, är behörig att pröva tvister med koppling till Låneavtalet har redan prövats av Nicosia-domstolen. Domstolen fann i beslut den 19 juli 2016 att den var behörig att pröva tvisten i enlighet med Låneavtalet och cypriotisk rätt trots Walter Höfts invändning om det påstådda skiljeavtalet i artikel 6 i Låneavtalet och det då pågående skiljeförfarandet.

Nicosia-domstolens beslut ska ligga till grund för slutsatsen att skiljenämnden inte var behörig att pröva tvisten. Avgöranden, såväl domar som beslut, från andra europeiska domstolar ska utan något särskilt förfarande erkännas i Sverige. I sammanhanget ska även beaktas vad som anförs beträffande bedömningen enligt svensk rätt.

4.1.1.4 Skiljenämnden saknade behörighet enligt svensk rätt

För det fall svensk lag ska tillämpas på det påstådda skiljeavtalet i artikel 6, så har parterna ändå, enligt svensk rätt, inte träffat ett giltigt skiljeavtal som ger skiljenämnden behörighet.

Av ordalydelsen i artiklarna 6 och 9 framgår att parterna inte har avtalat bort rätten till domstolsprövning. Eftersom artikel 9 tydligt anger att Nicosia-domstolen har exklusiv

behörighet att pröva tvister med koppling till Låneavtalet kan artikel 6 inte anses uppfylla de krav som gäller för ingående av skiljeavtal.

Eftersom artikel 6 och 9 är oförenliga med varandra är det inte tillräckligt att isolerat bedöma om den påstådda skiljeklausulen hänvisar till skiljeförfarande. Istället måste den gemensamma partsavsikten – såsom angiven i de tillämpliga avtalsbestämmelserna som helhet – granskas för att man ska kunna konstatera om rätten till domstolsprövning har avtalats bort. Motsvarande skäl gör sig gällande när inte båda parter hänvisar till ett skiljeavtal vid avtalets ingående, när det är s.k. ”battle of the forms”.

Enligt Coraline har parterna avtalat om att tvister med koppling till Låneavtalet ska prövas av Nicosia-domstolen, vilket bl.a. framgår av den omständigheten att Coraline väckte talan inför domstol innan Walter Höft påkallade skiljeförfarande.

Vidare framgår av ett tilläggsavtal till Låneavtalet (Tilläggsavtalet) som Walter Höft undertecknat att det endast fanns en kombinerad lagvals- och prorogationsklausul som hänvisar till Nicosia-domstolens exklusiva behörighet och som är identisk med artikel 9 i Låneavtalet. Tilläggsavtalet saknar hänvisning till skiljeförfarande. Även om Tilläggsavtalet aldrig trädde i kraft, eftersom Coraline inte undertecknade det, har parternas avsikter dock inte otvetydigt varit att tvister mellan parterna ska lösas genom skiljeförfarande.

Walter Höft har hänvisat till att s.k. valrättsklausuler är tillåtna. Parterna har dock i förevarande fall inte träffat något avtal om att tvister under Låneavtalet i vissa särskilt angivna fall ska lösas genom skiljeförfarande men i andra fall genom domstolsförfarande.

4.1.2 Motförhørsfrågor

4.1.2.1 Inledning

Under slutförhandlingen vägrade skiljenämnden Coraline att ställa motförhørsfrågor till Walter Höfts vittnen Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou på den grunden att

frågorna inte avsåg innehållet i vittnenas vittnesattester. Skiljenämndens beslut utgör ett allvarligt handläggningsfel på följande tre självständiga grunder: (1) Motförhørsfrågorna var inte orelaterade till vittnesattesterna, (2) Skiljenämndens beslut var i strid med LSF och IBA-reglerna och (3) Skiljenämndens beslut var i strid med svenska processrättsliga regler och principer.

4.1.2.2 Motförhørsfrågorna var inte orelaterade till vittnesattesterna

Skiljenämndens beslut att inte tillåta Coralines motförhørsfrågor baserades på att frågorna inte ansågs relatera till innehållet i deras vittnesattester, vilket Coraline bestrider.

Walter Höft påstod felaktigt i sin protest att de s.k. Hard Sun-transaktionerna inte hade berörts i vittnesattesterna.

Anna Brinkmann har i sina vittnesattester bl.a. anfört följande:

- (a) "I know Dr. Walter Höft personally since about 1990 and had and have various business relations with him."
- (b) "I confirm the correctness of the facts stated in the Reply Submissions, the Explanatory Submissions on Further Evidence, the Claimant's Further Points, and Dr. Höft's witness statements as far as they describe events that are within my knowledge. In particular, I confirm the correctness of the descriptions of the various meetings at which I was present."

Skiljenämnden har i dess beslut anfört:

"... the purpose of the cross-examination also explains why questions may be put within a wide framework in order to illuminate what has been said in the course of the direct examination. These, to me, are important words. This illuminates what has been said in the course of the direct examination."

Under motförhöret med Anna Brinkmann avsåg Coraline att behandla och belysa (eng. illuminate) bl.a. vad hon anfört i sin första och andra vittnesattest om (1) sina "various

business relations” med Walter Höft, (2) ”the correctness of the facts stated” i Walter Höfts inlagor och vittnesattest ”as far as they describe events that are within [Anna Brinkmann’s] knowledge” och (3) ”the correctness of the descriptions of the various meetings at which [Anna Brinkmann] was present”.

Flera av Walter Höfts inlagor i skiljeförfarandet innehöll detaljerade redogörelser om Hard Sun-transaktionerna, bl.a. de inlagor som i Anna Brinkmanns vittnesattest benämns ”Reply Submissions”, ”Explanatory Submissions on Further Evidence” och ”Claimant’s Further Points”.

Anna Brinkmann bekräftade i sin andra vittnesattest att samtliga uppgifter, dvs. även uppgifterna om Hard Sun-transaktionerna, var korrekta såvitt hon kände till. Det har därmed varit av vikt för Coraline att ställa motförhørsfrågor om det.

Anna Brinkmann har även varit närvarande vid möten där Hard Sun-transaktionerna diskuterats. Hon har i sin andra vittnesattest bekräftat att beskrivningen av mötena var korrekta. Av skiljedomen framgår att Anna Brinkmanns vittnesmål angående mötena var viktiga för att fastställa huruvida det var sannolikt att Walter Höft försökte bedra Coraline. Det har därmed varit av vikt för Coraline att ställa motförhørsfrågor avseende detta.

Elpida Papastylianou har i sin vittnesattest bl.a. anfört att hon var företrädare för Coraline från den 10 september 2009 till den 26 augusti 2014. Det har därför varit av vikt för Coraline att ställa motförhørsfrågor till henne om hennes uppdrag som företrädare och de transaktioner som ägde rum under den perioden. Coraline avsåg att behandla och belysa de transaktioner som Coraline var inblandad i när Elpida Papastylianou var företrädare samt i vilken utsträckning hon haft kännedom om Hard Sun-transaktionerna.

Skiljenämnden beslutade att inte pröva Hard Sun-transaktionerna men det betyder inte att motförhørsfrågor avseende transaktionerna saknat betydelse i målet. Skiljenämnden konstaterade tvärtom under skiljeförfarandet att åberopade omständigheter kring transaktionerna med stor sannolikhet hade betydelse för den materiella prövningen.

Walter Höfts påstående om att skiljenämnden endast nekade ett fåtal motförhørsfrågor som tydligt föll utanför ramen för vittnesattesterna och att nämnden under Anna Brinkmanns motförhör endast avvisade två frågor är ett felaktigt återgivande av vad som skedde. Under motförhöret med Anna Brinkmann protesterade Walter Höfts ombud tidigt och gjorde gällande bl.a. att Coraline inte skulle få ställa följande två frågor till Anna Brinkmann.

- (a) Huruvida det var ”a number of things that were missing in the accounts, including an agreement for services received by Hard Sun”.
- (b) Huruvida Anna Brinkmann “knew about transactions and payments between Coraline and Hard Sun”.

Skiljenämnden beslutade därefter att ta ställning till varje motförhørsfråga separat för att avgöra dess tillåtlighet vid invändning. Trots det beslutade sedan nämnden att Coraline – utöver de frågor som vägrats efter att Coraline ställt frågorna – inte skulle få ställa några ytterligare frågor i detta avseende.

4.1.2.3 Skiljenämndens beslut var i strid med LSF och IBA-reglerna

Parterna har avtalat om att ”IBA Rules on the Taking of Evidence in International Arbitration 2010” (IBA-reglerna) skulle tillämpas i skiljeförfarandet. Skiljenämnden har antecknat denna partsföreskrift i Procedural Order No 3 den 19 maj 2015.

Att IBA-reglerna ska tillämpas på skiljeförfarandet innebär att rättegångsbalkens regler och allmänna svenska processrättsliga principer inte ska tillämpas i bevisrelaterade frågor, såvida de inte är tvingande.

I frågan om skiljenämndens möjlighet att vägra en part att ställa motförhørsfrågor finns det inga tvingande bestämmelser i svensk rätt som står i konflikt med IBA-reglerna. Det är därför IBA-reglerna som avgör om motförhørsfrågor får vägras. Enligt artikel 8(3)(b) i IBA-reglerna ges parterna en explicit rätt att hålla motförhör.

Skiljenämndens möjlighet att enligt IBA-reglerna vägra frågor eller avvisa bevisning framgår av artikel 8.2 och 9.2 i reglerna. Påståendet om att en motförhørsfråga inte faller inom ramen för en vittnesattest är ingen grund för avvisning. Varken Walter Höft eller skiljenämnden har gjort gällande att Coralines frågor skulle strida mot dessa bestämmelser.

Skiljenämnden synes inte heller ha försökt att grunda sitt beslut att vägra motförhørsfrågorna på de grunder som följer av IBA-reglerna, utan istället bortsett ifrån IBA-reglerna och försökt grunda beslutet på påstådda principer baserade på svenska rättegångsbalken. Att skiljenämnden utan stöd i IBA-reglerna begränsade Coralines rätt att motförhöra Walter Höfts vittnen innebar en allvarlig kränkning av grundläggande rättssäkerhetsprinciper (eng. *due process*).

Coralines motförhørsfrågor syftade till att kontrollera trovärdigheten av vittnena Anna Brinkmanns och Elpida Papastilianous uttalanden i syfte att försvaga eller eliminera bevisvärdet av deras berättelser, vilket är själva syftet med motförhørsfrågor. För att ställa de motförhørsfrågor Coraline ville ställa till Walter Höfts vittnen behövde inte Coraline åberopa Walter Höfts vittnen eller på annat sätt i förväg meddela vilka frågor de avsåg att ställa. Coralines motförhørsfrågor utgjorde inte något agerande i strid med IBA-reglerna och det har inte heller skiljenämnden anfört som grund för sitt beslut.

4.1.2.4 Skiljenämndens beslut var i strid med svenska processrättsliga regler

Skiljenämndens beslut att vägra Coraline att ställa motförhørsfrågor till Walter Höfts vittnen saknar stöd i svenska processrättsliga regler.

Skiljenämnden har hänvisat till att motförhørsfrågor får vägras om de inte avser innehållet i en vittnesattest, men någon sådan begränsning eller avvisningsmöjlighet finns inte i LSF. I en sådan situation ska skiljenämnden i ett internationellt skiljeförfarande inte tillämpa de regler om bevisföring som gäller enligt inhemsk rätt. Särskilt inte, som i nu aktuellt fall, när parterna avtalat om att IBA-reglerna ska tillämpas på förfarandet.

Även om frågan avseende vägrat motförhör skulle avgöras enligt svenska regler om domstolsförfaranden skulle skiljenämndens beslut ändå varit processuellt felaktigt och saknat stöd.

Enligt svensk rätt är det tillåtet att under motförhör ställa frågor utanför bevistemat i syfte att motbevisa angivet bevistema eller ifrågasätta vittnets trovärdighet eller tillförlitligheten i utsagan. En domstol eller skiljenämnd har därmed enligt svensk rätt inte rätt att förbjuda en part från att ställa en fråga baserat på att den anses ligga utanför bevistemat.

Coralines motförhørsfrågor hade stöd i vittnesattesterna, men även om så inte hade varit fallet har skiljenämndens beslut att inte tillåta motförhørsfrågorna varit processuellt felaktigt enligt svensk rätt.

4.1.2.5 Coraline protesterade mot det felaktiga beslutet

Coraline protesterade mot skiljenämndens beslut under slutförhandlingen och i protestskrift den 4 september 2016 som tillställdes skiljenämnden och Walter Höfts ombud.

4.1.2.6 Coraline har inte medverkat till uppkomsten av skiljenämndens fel

Coralines syfte med motförhørsfrågorna har inte varit att styrka påståenden som låg till grund för Coralines talan. I stället avsåg Coraline att genom motförhørsfrågorna kontrollera och ifrågasätta vittnenas trovärdighet samt i vilken utsträckning deras utsagor var sanningsenliga.

Walter Höft gör gällande att Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou skulle höras om frågor hänförliga till ”Låneavtalets ingående, beslutet om vinstutdelning samt No Payment Addendum”. Vittnesattesterna var emellertid inte begränsade till endast dessa omständigheter utan hade utformats så att de även skulle styrka betydligt fler omständigheter, bl.a. sanningsenligheten av Walter Höfts uttalanden, riktigheten av Walter Höfts återgivande av möten de deltagit i samt att Elpida Papastylianou var director för Coraline sedan 2009. Det var kring dessa omständigheter Coraline avsåg att ställa motförhörfrågor.

Ramarna för vittnesmålen var vida och vittnesattesterna skulle styrka ett stort antal omständigheter. Coraline har därför haft rätt att ställa frågor beträffande desamma.

4.1.2.7 Handläggningsfelet har sannolikt inverkat på utgången

Det handläggningsfel som skiljenämnden har begått har varit allvarligt och det föreligger därför en presumtion för att felet har inverkat på utgången i målet.

Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou har spelat en central roll som Walter Höfts vittnen och skiljenämnden har ansett att deras utsagor framstår som korrekta och att de har haft betydelse för skiljenämndens bedömning av tvistefrågorna. Om skiljenämnden inte hade vägrat Coraline att ställa motförhørsfrågor är det sannolikt att skiljenämnden hade dragit andra slutsatser i de frågor som har inverkat på utgången i målet. Av skiljedomen framgår att beslutet att vägra motförhørsfrågor inte har påverkat utgången i målet med anledningen av att Hard Sun-transaktionerna inte prövades materiellt. Påståendet är dock felaktigt eftersom Coralines frågor var av betydelse för att pröva trovärdigheten och tillförlitligheten av vittnena samt deras benägenhet att delta i handlingar till nackdel för Coraline.

Det bestrids att frågorna kring Hard Sun-transaktionerna skulle vara ovidkommande eftersom skiljenämnden beslutade att inte pröva Hard Sun-försvaret. Att skiljenämnden fann att den inte hade behörighet att pröva Coralines kvittningsinvändning med koppling till Hard Sun-transaktionerna innebär inte att alla motförhørsfrågor som har en koppling till bolaget Hard Sun eller omständigheterna kring Hard Sun-transaktionerna är ovidkommande för inverkan på utgången i målet. Skiljenämnden har istället ansett att Hard Sun-transaktionerna var sammanlänkade till saken i tvisten.

Walter Höft har hävdade att beslutet att avvisa vissa motförhørsfrågor inte innebar att Coraline skulle ha saknat möjlighet att kontrollera och ifrågasätta vittnenas trovärdighet och sanningshalten i deras vittnesmål. Att Coraline fick ställa andra frågor saknar dock betydelse och kan inte ersätta behovet av att ställa de aktuella frågorna.

Påståendet att skiljenämnden inte förlitade sig på Anna Brinkmanns eller Elpida Papastylianous vittnesmål i någon av de tvistefrågor som inverkade på utgången i målet är felaktigt. Därtill ska det tilläggas att Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou var de enda av Walter Höfts vittnen som kunde bekräfta eller dementera Walter Höfts redogörelse av omständigheter som utgjorde kärnan i tvisten.

Enligt Walter Höft skulle Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou ändå inte ha besvarat frågorna. Det går inte att bortse från det centrala i att klargöra på vilken grund ett vittne vägrar att besvara frågor, vilket även påverkar skiljenämndens möjligheter att dra slutsatser av ett vittnes vägran att besvara frågor. Eftersom båda vittnena vägrade att ange något skäl till varför de vägrade att svara på Coralines, och till och med skiljenämndens, frågor så kan dock inte skiljenämnden tillämpa artikel 9.6 i IBA-reglerna och dra negativa slutsatser av vittnets vägran.

Walter Höft har slutligen invänt att för det fall Coraline hade fått ställa motförhållningsfrågorna så hade de utgjort upprepningar som skiljenämnden hade kunnat avvisa enligt artikel 8.2 i IBA-reglerna. Invändningen saknar grund och bestrids mot bakgrund av vad som beskrivits ovan.

4.1.3 Invändning om skenavtal

Coraline har åberopat fem självständiga bestridandegrunder under skiljeförfarandet. Den tredje av dessa invändningar var att Låneavtalet var ogiltigt enligt cypriotisk rätt eftersom det var ett skenavtal ("The Loan Agreements and No Payment Addendum are a sham and thus void"). Coraline åberopade och utvecklade denna invändning i svaromålet, efterföljande inlägga (s.k. rejoinder) och vid slutförhandlingen.

Om skiljenämnden hade prövat Coralines invändning är det sannolikt att det hade inverkat på utgången i målet. Coraline hade åberopat omfattande bevisning till stöd för sin invändning. Om skiljenämnden hade prövat invändningen är det sannolikt att den inte hade kommit fram till slutsatsen att Låneavtalet var giltigt, vilket hade lett till att Walter Höfts käromål ogillats.

Coralines invändningar återgavs även av skiljenämnden i den första delen av skiljedomen som redovisar Coralines invändningar (stycke 108) enligt följande:

“(1.) The No Payment Addendum is void or incapable of performance, because the Claimant is not the legal owner of the shares.

(2.) The No Payment Addendum and the Loan are unenforceable by the Claimant by operation of ex turpi causa or pactum turpe.

(3.) The Loan Agreement and the No Payment Addendum are shams and therefore unenforceable.

(4.) The declaration of dividend, the No Payment Addendum, and Loan are void as they were entered into in breach of fiduciary duty with the Claimant’s knowledge.”

Den första invändningen prövar skiljenämnden i skiljedomens stycke 110 och framåt. Den andra invändningen prövar skiljenämnden i stycke 149 och framåt. Den fjärde punkten berörs mycket kortfattat i stycke 215. Den tredje punkten, att Låneavtalet är ett skenavtal, behandlas emellertid över huvud taget inte i skiljedomen. Inte heller har skiljenämnden beaktat eller prövat de omständigheter som åberopats till stöd för denna invändning.

Det bestrids att skiljenämnden behandlade Coralines invändning om skenavtal och därigenom underkände Coralines påstådda rättsfakta som åberopades till stöd för invändningen i stycke 148 i skiljedomen.

I stycke 138–148 i skiljedomen behandlar skiljenämnden den grunden att, eftersom Walter Höft inte var aktieägare i Coraline och således inte hade rätt till utdelning var ”No Payment Addendum” ogiltigt på grund av misstag (eng. mistake) och/eller total avsaknad av motprestation (eng. total failure of consideration). Närmare bestämt behandlas i stycke 138–147 huruvida ”No Payment Addendum” var ogiltigt på grund av misstag (eng. mistake) och i stycke 148 behandlas huruvida ”No Payment Addendum” var ogiltigt på grund av avsaknad av motprestation (eng. total failure of consideration). Däremot behandlas inte den grunden att, eftersom Låneavtalet var ett

skenavtal och parterna hade en gemensam avsikt som stred mot avtalets synbara lydelse var Låneavtalet ogiltigt och ”No Payment Addendum” var därför också ogiltigt på grund av total avsaknad av motprestation (eng. total failure of consideration).

Det bestrids att skiljenämnden indirekt skulle ha underkänt bevis som Coraline har åberopat till stöd för sin invändning om skenavtal genom att inte lägga Boris Lokshins uttalanden till grund för att upplägget var ”fictitious” och ”purely on paper”.

Skiljenämndens kommentar är inte relaterat till invändningen om skenavtal eftersom Boris Lokshin inte var part till Låneavtalet. Boris Lokshins uttalanden avser vad som sades under ett möte den 17 april 2012 mellan honom själv, Semyon Vainshtock och Walter Höft. Beviset är relevant för att visa hur Walter Höft berättigade sitt bedrägeriupplägg gentemot Semyon Vainshtock mer än fem månader efter att Låneavtalet ingicks. Att skiljenämnden tog ställning till viss bevisning avseende vad som hände under ett möte mer än fem månader efter att Låneavtalet ingicks är irrelevant för invändningen om skenavtal.

Det kan tilläggas att skiljenämnden i stycke 164–184 i skiljedomen behandlar frågan huruvida ett helt annat avtal – *Securities Loan Agreement* daterat den 6 maj 2005 (benämnt ”SLA”) – utgör ett ”sham” enligt tysk rätt. Detta tydliggör ytterligare att skiljenämnden helt underlätit att pröva Coralines argument att Låneavtalet, daterat den 31 oktober 2011, var ett ”sham” enligt cypriotisk rätt.

Om skiljenämnden hade prövat Coralines invändning är det sannolikt att det hade inverkat på utgången i målet. Coraline hade åberopat omfattande bevisning till stöd för sin invändning. Om skiljenämnden hade prövat invändningen är det sannolikt att den inte hade kommit fram till slutsatsen att Låneavtalet var giltigt, vilket hade lett till att Walter Höfts käromål ogillats.

4.2 Walter Höft

4.2.1 Skiljenämndens behörighet

Eftersom uttryckligt lagval beträffande skiljeklausulen saknas ska lagvalsfrågan avgöras i enlighet med lagen i det land där skiljeförfarandet äger rum, dvs. enligt svensk rätt.

Skiljenämndens beslut i behörighetsfrågan ger ledning vad gäller tolkningen av artikel 6 och 9 i Låneavtalet. I behörighetsbeslutet har skiljenämnden fastslagit att giltigheten av artikel 6 i Låneavtalet ska bedömas enligt svensk rätt eftersom skiljeförfarandets säte var Sverige. Skiljenämnden har därefter konstaterat att ordalydelsen av artikel 6 i enlighet med svensk praxis utgör ett giltigt skiljeavtal.

Skiljenämnden har därefter prövat om parterna, genom artikel 9, utpekat domstolarna på Cypern som behöriga. Skiljenämnden har konstaterat att artikel 9 ska tolkas enligt cypriotisk rätt (som baseras på engelsk rätt) och har hänvisat till principen om förmån för skiljeförfarande samt den expansiva tolkning av skiljeavtalets omfattning som sker enligt engelsk rätt. Skiljenämnden har kommit fram till att artikel 9 inte kan tolkas på så sätt att den utesluter prövning genom skiljeförfarande. Resonemanget stämmer överens med såväl svensk som cypriotisk rättspraxis.

4.2.1.1. Svensk rätt är tillämplig på skiljeavtalet

Det vitsordas att frågan om tillämplig lag för skiljeavtalet ska bedömas enligt 48 § LSF. Det bestrids dock att första meningen i paragrafen ska tolkas så att parternas lagval för Låneavtalet som helhet även ska avse skiljeavtalet i Låneavtalet. Tillämplig lag för artikel 6 i Låneavtalet ska istället bedömas i enlighet med första stycket andra meningen i 48 § LSF.

Bestämmelsen i 48 § LSF ska läsas tillsammans med 3 § samma lag som kodifierar separationsprincipen, innebärandes att skiljeklausulen ska anses utgöra ett särskilt avtal när giltigheten av klausulen prövas. Lagvalet för skiljeavtalet är skilt från det lagval som gäller för huvudavtalet.

Walter Höft och Coraline har valt att cypriotisk rätt ska vara tillämplig på Låneavtalet. Det lagvalet omfattar inte skiljeavtalet i artikel 6. Skiljeförfarandet hade sitt säte i

Sverige. Coraline och Walter Höft har inte gjort något särskilt lagval för skiljeavtalet varför svensk rätt ska tillämpas på skiljeavtalet i artikel 6.

Coraline har tillämpat cypriotisk rätt för att bedöma om lagvalet täcker skiljeavtalet. Resonemanget är bara relevant om cypriotisk rätt varit tillämplig på skiljeförfarandet eller skiljeavtalet. Av 46 § LSF framgår att lagen är tillämplig på alla skiljeförfaranden som ägt rum i Sverige. Lagvalet för huvudavtalet kan alltså inte utsträckas till skiljeavtalet oavsett vad som följer av cypriotisk rätt.

4.2.1.2. Skiljeavtalet är giltigt enligt svensk rätt

Frågan om skiljeavtalet är giltigt enligt svensk rätt ska bedömas utifrån den gemensamma partsviljan som i förevarande fall har varit att tvister ska lösas genom skiljeförfarande.

Låneavtalet har undertecknats av Walter Höft och Coralines dåvarande företrädare Elpida Papastylianou. Walter Höft har vidhållit att parternas vilja var att tvister avseende Låneavtalet skulle lösas genom skiljeförfarande. Elpida Papastylianou har bekräftat att det var parternas gemensamma vilja i sin vittnesattest i skiljeförfarandet.

Att detta var den gemensamma partsviljan framgår också av rubrikerna till de två avtalsbestämmelserna. Artikel 6 har rubriken "Arbitration" och artikel 9 "Governing Law" vilket indikerar att parternas vilja var att eventuella tvister skulle lösas genom skiljeförfarande.

De efterföljande omständigheter som Coraline hänvisar till är irrelevanta för bedömningen av skiljeavtalets giltighet.

Det faktum att Coraline har valt att först väcka talan vid domstolen i Nicosia är inte avgörande för tolkningen av skiljeklausulen. Till att börja med innehöll den allmänt hållna stämmningsansökan som förfarandet inleddes med inte någon hänvisning till Låneavtalet, utan talan kompletterades i det hänseendet först vid en senare tidpunkt. Coralines talan vid domstolen i Nicosia är dessutom grundad på en rad omständigheter som saknar anknytning till Låneavtalet och är riktad mot ett antal andra parter än

Walter Höft. Coralines talan hade således ändå inte kunnat avgöras genom skiljeförfarande under Låneavtalet.

Partsviljan tillkommer ett bolags ställföreträdare. När talan väcktes vid domstolen i Nicosia var Elpida Papastylianou inte längre företrädare för Coraline, varför Coralines nya ställföreträdare kan ha varit ovetandes om den partsvilja som förelåg vid skiljeavtalets ingående.

Tilläggsavtalet till Låneavtalet upprättades ensidigt av Coralines cypriotiska ombud och trädde aldrig i kraft mellan parterna. Att Walter Höft för en tid var beredd att acceptera ett tillägg som gav cypriotisk domstol behörighet har ingen betydelse för hans vilja eller avsikt vid Låneavtalets ingående.

Det bestrids att omständigheterna i målet är desamma som i ett s.k. "battle of forms". Såväl Walter Höft som Coraline har undertecknat Låneavtalet i vilket artikel 6 ingår och är därmed bundna av klausulen. Parterna har även haft en gemensam uppfattning om att tvister ska lösas genom skiljeförfarande. Även vid tillämpningen av samma principer som gäller för bedömningen av "battle of forms"-situationer står det därmed klart att skiljeavtalet är giltigt och har bindande verkan.

4.2.1.3 Skiljeavtalet är giltigt även om den gemensamma partsviljan inte är tillräcklig

Det bestrids att svensk rätt uppställer höga krav på ett skiljeavtal, bortsett från att det måste hänvisa till skiljeförfarande. Låneavtalets artikel 6 klargör tydligt parternas vilja att eventuella tvister ska lösas genom skiljeförfarande.

Ett skiljeavtal kan vara giltigt enligt svensk rätt även om det inte utesluter behörighet för allmän domstol. Även s.k. valrättsklausuler genom vilken en part ges möjlighet att välja mellan allmän domstol och skiljeförfarande godtas. Det innebär inte att skiljeavtalet blir ogiltigt. Trenden inom internationell skiljedomspraxis är densamma.

4.2.1.4 Skiljeavtalet är även giltigt enligt cypriotisk rätt

Det bestrids att skiljenämnden inte hade behörighet att pröva tvisten enligt cypriotisk rätt. Domstolen i Nicosia har inte dragit slutsatsen att skiljeavtalet är ogiltigt enligt

cyprriotisk rätt eller att skiljenämnden inte varit behörig att pröva tvisten. Domstolen i Nicosia har tvärtom uttalat att skiljeförfarandet i Sverige skulle kunna utmytna i en slutlig och bindande dom oaktat målet i domstolen i Nicosia. Därmed bestrids att beslutet från domstolen i Nicosia har relevans.

4.2.1.5 Beslutet av domstolen i Nicosia är inte bindande för hovrätten

Beslutet av domstolen i Nicosia har inte vunnit laga kraft och det skulle dessutom ändå inte erkännas och verkställas i Sverige. Coraline väckte talan i Nicosia år 2014 vilket innebär att artikel 1.2 punkten (d) i 2001 års Bryssel-I-förordning är tillämplig på frågor som rör skiljeförfarande. Bestämmelsen innebär att ett beslut avseende skiljebundenhet som meddelats av domstolarna i en medlemsstat inte omfattas av systemet med automatiskt erkännande. Beslutet från domstolen i Nicosia saknar därmed rättsverkningar.

4.2.2 Motförhørsfrågor

Coralines klandergrund är ogrundad. I första hand eftersom frågorna som ställdes under motförhören föll klart utanför ramen för vittnesattesterna eftersom varken Anna Brinkmann eller Elpida Papastylianou berört några omständigheter kring Hard Sun-klausulerna. I andra hand eftersom skiljenämnden utnyttjade sitt bedömningsutrymme inom ramarna för IBA-reglerna när den inte tillät frågorna och det beslutet var förenligt med såväl IBA-reglerna som svensk rätt. Dessutom har Coraline vållat det eventuella handläggningsfelet och felet har ändå sannolikt inte inverkat på utgången i målet.

4.2.2.1 Bestämmelsen om handläggningsfel ska tillämpas restriktivt

Det bestrids att 34 § första stycket 6 LSF är tillämplig i frågan. Bestämmelsen ska tolkas restriktivt och skiljedomar ska endast i undantagsfall kunna klandras med stöd av bestämmelsen. Det gäller särskilt när påstått handläggningsfel består i att skiljenämnden avvisat bevisning på grund av bristande bevisbetydelse.

Skiljenämnden har i skiljedomens stycke 42 redan beaktat Coralines invändning om handläggningsfel och dragit slutsatsen att avvisningsbeslutet sannolikt inte haft någon inverkan på utgången i målet.

Skiljenämnden har inte avvisat vittnen eller annan bevisning som Coraline åberopat utan endast vägrat Coraline att ställa ett fåtal motförhørsfrågor till Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou. Eftersom syftet med motförhör inte är att införa ny bevisning utan snarare att ifrågasätta trovärdigheten hos motpartens vittnen kan skiljenämndens beslut att begränsa motförhöret inte anses utgöra ett allvarligt handläggningsfel enligt 34 § första stycket 6 LSF

4.2.2.2 Endast ett fåtal motförhørsfrågor som föll utanför ramen för vittnesattesterna nekades

Varken Anna Brinkmann eller Elpida Papastylianou berörde Hard Sun-transaktionerna eller omständigheter kring dessa i sina vittnesattester som gavs in i skiljeförfarandet. Transaktionerna berördes inte heller i deras vittnesmål vid slutförhandlingen. Samtliga frågor under motförhöret som berörde transaktionerna föll utanför ramen för vittnesattesterna.

Coraline har försökt kringgå det faktumet genom sitt påstående om att de frågor som skulle ställas till Anna Brinkmann under motförhöret skulle ha belyst mer allmänna frågor som berörts i hennes vittnesattest. Detsamma gäller Elpida Papastylianou. Coraline har dock tillåtits att ställa en stor mängd frågor för att belysa detta vilket framgår av transkriberingen från motförhöret med Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou. Vidare tilläts Coraline att ställa en rad frågor som var direkt relaterade till Hard Sun-transaktionerna.

Det bestrids att skiljenämnden fattade ett allmänt beslut om att inte tillåta frågor kring Hard Sun-transaktionerna. Skiljenämnden har istället värderat de enskilda frågor som Walter Höft invände mot och tillät därefter de frågor som skiljenämnden ansåg försvarliga. Coralines ombud har exempelvis frågat Anna Brinkmann om bolaget PFCS och om ett möte den 9-11 september 2009 där Anna Brinkmann var närvarande och vid vilket Hard Sun-transaktionerna diskuterades. Skiljenämnden har tillåtit dessa frågor m.fl. trots invändningar från Walter Höft.

4.2.2.3 Skiljenämnden har endast avvisat två frågor under motförhöret med Anna Brinkmann.

Den första frågan som avvisades var en detaljerad fråga om varför en betalning mellan PFCS och Hard Sun hade upptagits som en reglering av ett koncerninternt mellanhavande. Skiljenämnden godtog Walter Höfts invändning om att frågan gick alltför långt från det allmänna uttalandet i vittnesattesten om att Anna Brinkmann hade haft affärsförhållanden med Walter Höft.

Den andra frågan var om Anna Brinkmann hade känt till vilka tjänster som Coraline hade betalat Hard Sun för, vilken ställdes efter en rad frågor om Hard Sun som Anna Brinkmann vägrat besvara. Skiljenämnden avvisade frågan eftersom det inte endast rörde sig om en fråga som föll utanför ramen för vittnesattesten, utan eftersom frågan inte heller kunde rättfärdigas med hänvisning till kontroll av vittnets trovärdighet när frågan var en upprepning. På grund av detta antog Coralines ombud att skiljenämnden skulle finna att ytterligare frågor skulle utgöra upprepningar varför ombudet övergick till att ställa andra frågor i motförhöret.

Skiljenämnden har beträffande motförhöret med Elpida Papastylianou vägrat Coraline att ställa frågor om två dokument som var hänförliga till Hard Sun och PFCS eftersom de ansågs vara för svagt knutna till hänvisningen i hennes vittnesattest om att hon hade varit företrädare för Coraline. Skiljenämnden uttalade att sådana frågor inte skulle tillåtas om Coraline inte kunde påvisa någon faktisk koppling mellan Hard Sun och Elpida Papastylianous vittnesattest.

4.2.2.4 IBA-reglerna ger skiljenämnden vidsträckt bedömningsutrymme

Walter Höft har vitsordat att parterna kommit överens om att tillämpa IBA-reglerna på skiljeförfarandet. Walter Höft har bestritt att skiljenämndens beslut att avvisa vissa motförhørsfrågor varit i strid IBA-reglerna.

IBA-reglerna är inte ett orubbligt regelverk utan utgör ett stöd i det flexibla skiljeförfarandet, vilket framgår av preambelpunkt 2 till reglerna. Även om IBA-reglerna skulle anses bindande enligt 21 § LSF ger reglerna skiljenämnden ett

vidsträckt bedömningsutrymme i bevisfrågor. I skiljeförfarandet mellan Walter Höft och Coraline beaktade skiljenämnden IBA-reglerna.

Eftersom IBA-reglerna inte tillhandahåller någon klar vägledning beträffande den tillåtna vidden av motförhørsfrågor var skiljenämnden berättigad att besluta i frågan enligt artikel 1.4 och 1.5 i IBA-reglerna på det sätt den fann lämpligt i skiljeförfarandet, vilket hade sitt säte i Sverige. Skiljenämnden agerade alltså inom ramen för IBA-reglerna när den förlitade sig på dess behörighet att bestämma den tillåtna vidden av motförhöret enligt svensk praxis.

4.2.2.5 Skiljenämndens beslut överensstämmer med IBA-reglerna och svensk rätt

Det bestrids att IBA-reglerna och LSF, i avsaknad av uttrycklig bestämmelse om motförhörs omfattning, inte uppställer någon begränsning avseende hur långt motförhørsfrågor får avvika från huvudförhöret eller vittnesattester.

Skiljenämnden har, för det fall IBA-reglerna varit oklara eller tysta, haft rätt att ta vägledning ur IBA-reglernas allmänna principer eller förlita sig på sin behörighet att bedöma vad som är lämpligt i det enskilda skiljeförfarandet.

Coraline hade inte åberopat Anna Brinkmann eller Elpida Papastylianou som vittnen eller upplyst skiljenämnden om att Coraline önskade förlita sig på deras kännedom om Hard Sun-transaktionerna. Coraline försökte istället överraska Walter Höft och vittnena med frågor avseende detta under motförhören trots att de inte berört detta i sina vittnesattester. IBA-reglerna och svensk praxis uppställer ett uttryckligt förbud mot sådana överraskningar. Skiljenämnden har följt dessa principer under motförhören med Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou. Skiljenämnden har därmed medgett mycket vida ramar för Coralines motförhör.

4.2.2.6 Coraline har varit vållande till det eventuella handlägningsfelet

Coraline har inte åberopat Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou som vittnen eller på annat sätt upplyst om att Coraline avsåg att förlita sig på deras kännedom om Hard Sun-transaktionerna som bevisning, trots att Coraline nu hävdar att frågorna haft central betydelse för utgången i skiljeförfarandet. Som skiljenämnden har konstaterat

är det möjligt för båda parter att åberopa samma bevisning. Om Coraline hade agerat i god tro och varit öppet med de förhållanden som bolaget avsåg styrka hade det inte uppstått någon diskussion om det förelåg tillräckligt nära samband mellan frågorna och vittnesattesterna.

Coraline har inte heller under skiljeförfarandet kunnat påvisa på vilket sätt de avvisade frågorna skulle ha identifierat eventuella motsägelser i Anna Brinkmanns och Elpida Papastylianous vittnesattester. Coraline har genom vittnesattesterna känt till vad Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou skulle höras om, vilket var omständigheter som ägde rum under år 2011. Om Coraline hade velat underminera deras vittnesmål med frågor om Hard Sun-transaktionerna som skedde år 2009 skulle Coraline ha behövt styrka hur dessa frågor var relevanta. Skiljenämnden har gett Coraline tillfälle att påvisa ett samband vilket Coraline inte har gjort. Eftersom Coraline inte har förklarat syftet med frågorna eller eftersom Coraline inte förberett andra frågor för att kunna uppnå avsett resultat har Coraline därmed varit vållande till det eventuella handläggningsfelet.

4.2.2.7 Beslutet hade ingen sannolik inverkan på utgången i målet

Det bestrids att skiljenämndens beslut att avvisa vissa motförhørsfrågor har varit av så allvarlig karaktär att det föreligger en presumtion för att beslutet har inverkat på utgången i målet. För det första ska 34 § första stycket 6 LSF tolkas restriktivt när påstått handläggningsfel består i att skiljenämnden har avvisat bevisning såsom betydelslös. De avvisade frågorna avseende Hard Sun-transaktionerna var uppenbarligen ovidkommande eftersom skiljenämnden beslutade att inte pröva Coralines invändning om Hard Sun på grund av bristande behörighet. Skiljenämnden har i skiljedomen bekräftat att de avvisade motförhørsfrågorna inte hade någon inverkan på skiljenämndens ställningstagande.

Coraline har försökt kringgå det faktum att skiljenämnden inte prövade Hard Sun-invändningen genom att hänvisa till Procedural Order No 10 som skiljenämnden meddelade under skiljeförfarandet. Skiljenämnden har i denna Procedural Order, vilken meddelades drygt ett år före skiljedomen, avslagit Walter Höfts yrkande om

särskilt beslut i frågan om skiljenämndens behörighet att pröva invändningen om Hard Sun.

Om skiljenämnden sedemera hade funnit sig behörig att pröva Hard Sun-invändningen, hade frågorna fått betydelse för utgången i skiljeförfarandet. Men eftersom skiljenämnden slutligen inte fann sig behörig uttalade den även i skiljedomen att frågor om Hard Sun inte hade någon inverkan på utgången i målet. Uttalandet i den icke bindande Procedural Order No 10 har därför inte haft någon betydelse för bedömningen av de avvisade frågornas relevans.

Det bestrids att de avvisade motförhørsfrågorna inneburit att Coraline saknade möjlighet att kontrollera och ifrågasätta vittnenas trovärdighet och tillförlitlighet eftersom skiljenämnden gav Coraline vida ramar att ställa frågor under motförhören

För det tredje har skiljenämnden inte förlitat sig på Anna Brinkmanns eller Elpida Papastylianous vittnesmål i de tvistefrågor som inverkade på utgången i målet. Skiljenämnden har gjort fem hänvisningar till Anna Brinkmanns vittnesmål och fyra hänvisningar till Elpida Papastylianous vittnesmål. Hänvisningarna rörde ostridiga detaljer, bekräftade Coralines vittnens utsagor eller rörde händelser som skiljenämnden inte har ansett styrkta av övrig bevisning. Ingen av dessa hänvisningar har haft betydelse för utgången i målet.

Det bestrids att skiljenämnden skulle ha konstaterat att Simon Vainshtocks vittnesmål inte var trovärdigt ställt mot Anna Brinkmanns vittnesmål. Av skiljedomen framgår att skiljenämnden har vägt Simon Vainshtocks vittnesmål mot Walter Höfts, inte Anna Brinkmanns. Vidare har skiljenämnden avgjort tvisten i stor utsträckning på inspelade konversationer från ett möte mellan Walter Höft, Simon Vainshtock och Boris Lokshin. Skiljenämnden har varit mycket försiktig i bedömningen i förhållande till Anna Brinkmanns vittnesmål.

Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou skulle ändå inte ha besvarat motförhørsfrågor kring Hard Sun-transaktionerna även om sådana frågor hade tillåtits. Båda vittnena hade invänt mot sådana frågor före vittnesförhören genom hänvisning

till civilprocessen som Coraline förde mot dem i Nicosia-domstolen beträffande Hard Sun-transaktionerna.

För det fall skiljenämnden hade tillåtit samtliga motförhørsfrågor skulle Anna Brinkmann och Elpida Papastylianou ha besvarat dessa med "ingen kommentar" och frågorna hade då likväl kunnat avvisas med stöd av IBA-reglerna eftersom de skulle utgjort upprepningar. Skiljenämnden skulle även ha kunnat dra slutsatsen att svaren på frågorna varit ofördelaktiga för Walter Höft på grund av vittnenas vägran att svara. Alldeles oavsett skulle sådana slutsatser sannolikt inte ha inverkat på utgången i målet eftersom skiljenämnden inte prövade den sak som frågorna rörde, dvs. Hard Sun-transaktionerna.

4.2.3 Skiljenämnden har prövat alla Coralines invändningar

Det bestrids att skiljenämnden har underlåtit att pröva samtliga av Coralines invändningar eftersom skiljenämnden dels uttalat i skiljedomen att den har prövat alla invändningar och eftersom skiljenämnden i sina domskäl resonerat kring de rättsfakta på vilka invändningen om skenavtal var uppbyggd. Invändningen överlappar i vart fall Coralines övriga bestridande grunder som skiljenämnden ostridigt har beaktat vilket innebär att invändningen inte skulle vunnit framgång.

Vidare bestrids att skiljenämndens påstådda underlåtenhet ska bedömas enligt 34 § första stycket 2 LSF och istället görs gällande att den ska bedömas enligt punkten 6. Även om frågan skulle prövas enligt punkten 2 krävs dock att underlåtenheten sannolikt påverkat utgången i målet.

4.2.3.1 Skiljenämnden har bekräftat att den beaktat alla invändningar

Det bestrids att det föreligger en presumtion för handläggningsfel om en invändning inte omnämns i domskälen. Omständigheterna i skiljeförfarandet ger inte stöd för en sådan presumtion eftersom skiljenämnden i inledningen till domskälen uttryckligen bekräftat att skiljenämnden har undersökt, beaktat och analyserat samtliga Coralines invändningar.

4.2.3.2 Skiljenämnden har redogjort för de rättsfakta som Coralines invändning grundades på

Coralines slutsats om att invändningen om skenavtal inte har redovisats i skiljedomens domskäl kan inte dras enbart på grund av att skiljenämnden inte har använt ordet ”sham” som sådant eller annars hänvisat till cypriotiska regler kring skenavtal.

Tilläggsavtalet *No Payment Addendum* byggde på att Coraline hade en fordran mot Walter Höft genom Låneavtalet, medan Walter Höft hade en fordran mot Coraline genom vinstutdelningen. Dessa fordringar, som uppgick till likalydande belopp, kvittades sedan mot varandra genom *No Payment Addendum*.

Coralines invändning om skenavtal i skiljeförfarandet byggde på påståendet att Walter Höft och Coraline haft den gemensamma avsikten att Låneavtalet inte skulle medföra de rättsliga rättigheter och skyldigheter som angavs i avtalet. Enligt Coraline hade Walter Höft aldrig haft för avsikt eller medel att överföra det i Låneavtalet angivna lånebeloppet till Coraline. Coraline gjorde således gällande att Låneavtalet var ett fiktivt avtal som ingåtts för att ge sken av att Walter Höft hade en betalningsskyldighet gentemot Coraline, trots att ingendera parten avsåg att genomdriva denna. Den påstådda följden var att Coraline inte hade någon fordran genom Låneavtalet vilken Coraline kunde kvitta genom *No Payment Addendum*. Därav skulle följa att ”*the No*

Payment Addendum was void due to a total failure of consideration.”

Skiljenämnden har uttryckligen underkänt dessa påstådda rättsfakta i stycke 148 i skiljedomen. Stycket inleds med en uttrycklig hänvisning till Coralines resonemang ”*that the No Payment Addendum is void by reason of a total failure of consideration*”, dvs. ytterst invändningen om att Låneavtalet är ett skenavtal. Skiljenämnden underkänner sedan påståendet att parterna hade en gemensam avsikt som stred mot avtalets synbara lydelse genom att konstatera att båda parter avsåg att Walter Höfts rätt till utdelning skulle utgöra motprestationen enligt *No Payment Addendum*. I stycket klargörs vidare att Coralines påstående att Walter Höft aldrig haft för avsikt eller förmåga att betala motsvarande belopp till Coraline är felaktigt, eftersom kravet på utdelning var vad Walter Höft ”*as the Lender provided as the consideration*” och det var ”*a valuable right in the eyes of contract law*”.

Eftersom Walter Höft befanns ha en skyldighet gentemot Coraline i enlighet med Låneavtalets lydelse prövade Skiljenämnden även invändningen om skenavtal och konstaterade att tillägget var giltigt.

Stycke 148 i skiljedomen återfinns under rubriken ”*The No Payment Addendum is void or incapable of performance because the Claimant is not the legal owner of the shares*”. Även om styckets placering under nu aktuell rubrik måhända kan ifrågasättas framgår likväl av dess innehåll att det behandlar en annan bestridandegrund än den som anges i den aktuella rubriken. Detta går att utläsa enligt följande.

I det föregående stycket 147 underkänner skiljenämnden Coralines invändning att ”No Payment Addendum” var ogiltigt på grund av att Walter Höft inte var den registrerade ägaren till aktierna i Coraline genom att uttala att ”*[i]t follows that the Respondent’s case cannot succeed*”. I det nästföljande stycket 148 hänvisar skiljenämnden till en annan invändning genom att ange att ”*[t]his is also fatal to the Respondent’s argument that the No Payment Addendum is void by reason of total failure of consideration*”. Beslutet att behandla båda bestridandegrunderna i ett sammanhang har uppenbarligen motiverats av att skiljenämnden har funnit att dess slutsats i förhållande till den första invändningen (att ”No Payment Addendum” skulle vara ogiltigt på grund av att Dr Höft inte var den registrerade ägaren till aktierna) också uteslöt bifall till invändningen om skenavtal (att ”No Payment Addendum” skulle vara ogiltigt på grund av total avsaknad av motprestation). Eftersom Låneavtalet bedömdes utgöra en verklig motprestation kan det inte ha utgjort ett skenavtal.

Skiljenämnden har även indirekt underkänt bevis som Coraline har åberopat till stöd för sin invändning om skenavtal. Skiljenämnden anger i skiljedomens stycke 190 följande om Coralines vittne: ”*Mr Loshkin’s explanation in his second witness statement that he understood the dividends and loans as “fictitious” and purely “on paper” does not lend any strength to the Respondent’s case*”. Hänvisningen till ”papperstransaktioner” rör Coralines påstående att parternas avsikt aldrig varit att betala något kapitalbelopp enligt Låneavtalet.

4.2.3.3 Invändningen om skenavtal överlappar andra resonemang som prövats av skiljenämnden

Om hovrätten skulle göra en annan tolkning av de ovannämnda citaten ovan har skiljenämnden ändå beaktat snarlika påståenden. Genom att underkänna dessa snarlika påståenden är det logiskt omöjligt att s skulle ha kunnat nå slutsatsen att Låneavtalet var ett skenavtal.

Det nödvändiga rekviritet för att skiljenämnden skulle kunna dra slutsatsen att Låneavtalet var ett skenavtal och att "No Payment Addendum" således var ogiltigt på grund av avsaknad av motprestation, är att Coraline inte hade någon verklig fordran på Walter Höft på att erhålla lånebeloppet enligt Låneavtalet.

Skiljenämnden har dock i stycke 148 i skiljedomen bekräftat att parterna avsåg att Walter Höfts rätt till vinstutdelning skulle utgöra motprestation och att han faktiskt använde rätten till utbetalning av vinstutdelningen som motprestation till Coraline enligt "No Payment Addendum". Detta innebär att skiljenämnden har bekräftat att Walter Höft hade en skyldighet att betala ut lånebeloppet till Coraline (eller motsatt, att Coraline hade en fordran på Walter Höft på att få ut lånebeloppet) enligt Låneavtalet och att Walter Höft agerat i enlighet därmed genom att tillhanda en motprestation till Coraline i form av kvittning mot rätten till vinstutdelning. Det saknas alltså grund för slutsatsen att Låneavtalet skulle anses utgöra ett skenavtal.

UTREDNINGEN

På begäran av Coraline har förhör hållits med partssakunnige Menelaos Kyprianou.

Walter Höft har på egen begäran hörts under sanningsförsäkran. Vidare har på hans begäran vittnet Elpida Papastylianou och partssakkunnige Andrew Demetriou hörts.

Båda parter har hänvisat till olika delar av skiljedomen och åberopat ett större antal skriftliga handlingar.

DOMSKÄL

Skiljenämndens behörighet

Enligt 46 § LSF är lagen tillämplig på skiljeförfaranden som äger rum i Sverige, även om tvisten har internationell anknytning. Stockholm har varit säte för det nu aktuella skiljeförfarandet och LSF är därmed tillämplig. Med hänsyn till att skiljeförfarandet inletts före den 1 mars 2019, ska lagen enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna tillämpas i dess äldre lydelse.

Av 34 § första stycket 1 LSF framgår att en skiljedom ska upphävas om den inte omfattas av ett giltigt skiljeavtal mellan parterna. Vid en domstols överprövning av en skiljenämnds bedömning i behörighetsfrågan bör det beaktas att det normalt är skiljenämnden som har de bästa förutsättningarna att pröva frågan om sin egen behörighet och att detta talar för att utgångspunkten vid domstolens bedömning bör vara att skiljenämndens tolkning och bevisvärdering är riktig (jfr NJA 2019 s.171).

Enligt Coraline omfattas inte skiljedomen av ett giltigt skiljeavtal och skiljenämnden har inte varit behörig att avgöra tvisten, för att parterna, genom prorogationsklausulen i artikel 9 i Låneavtalet, har avtalat om exklusiv behörighet för cypriotisk domstol och för att det inte fanns ett mellan parterna giltigt avtal som otvetydigt stadgade att parterna valt att lösa tvister genom skiljeförfarande istället för domstol. Coraline har därvid gjort gällande att skiljenämnden saknade behörighet i första hand enligt cypriotisk rätt och i andra hand enligt svensk rätt.

Walter Höft har däremot bestritt att skiljedomen inte skulle omfattas av ett giltigt skiljeavtal och gjort gällande att giltigheten av skiljeklausulen i artikel 6 i Låneavtalet ska bedömas enligt svensk rätt. Vidare har han invänt att parterna vid tiden för låneavtalets ingående hade den gemensamma avsikten att tvister dem emellan skulle lösas genom skiljeförfarande och att den gemensamma partsviljan enligt svensk rätt ska äga företräde oavsett avtalets ordalydelse. Även om skiljeklausulens giltighet skulle bedömas enligt cypriotisk rätt ska skiljeklausulen enligt Walter Höft anses giltig.

När det gäller frågan om tillämplig lag på det påstådda skiljeavtalet har skiljenämnden bedömt att svensk rätt var tillämplig samt funnit att artikel 6 i Låneavtalet utgjorde ett giltigt och bindande skiljeavtal. Skiljenämnden har i anslutning därtill anfört att skiljeklausulen inte undantar några särskilda frågor från skiljeförfarande ("The arbitration clause in the present case does not exclude any particular grievances from arbitration.").

Det kan inledningsvis konstateras att Låneavtalet upptar Walter Höft och Coraline Limited som parter och är daterat den 31 oktober 2011. Det är undertecknat av Walter Höft och av Elpida Papastylianou i hennes egenskap av "Director" i Coraline. Avtalet är av begränsad omfattning (3 sidor) och innehåller endast nio artiklar, varav artikel 6 och 9 är av särskilt intresse i målet.

Innehållet i artikel 6 är uppdelat i två stycken, vilka båda tar sikte på hur parterna ska lösa konflikter i anledning av avtalet. Det inledande första stycket uppmanar parterna till lösningar i samförstånd. Medan det andra stycket reglerar hur tvister ska lösas i de fall samförståndslösningar inte kan uppnås ("a case shall be submitted, without recourse to courts of law, to the International arbitration court in Stockholm in accordance with the rules for procedure of the said court").

Av 3 § LSF följer att ett skiljeavtal ska ses som ett särskilt avtal vid behörighetsprövningen när det utgör en del av ett annat avtal (se prop. 1998/99 s. 193). Skiljeklausulen i artikel 6 är en del av Låneavtalet, men ska alltså betraktas som ett särskilt avtal vid bedömning av dess giltighet.

Om parterna inte har avtalat om ett lagval för skiljeavtalet följer av 48 § LSF att forumlandets lag ska tillämpas. En lagvalsöverenskommelse måste avse just skiljeavtalet för att reglera frågan om tillämplig lag på skiljeavtalet. Parterna måste således uttryckligen ange det. En föreskrift om tillämplig lag på huvudavtalet träffar alltså inte skiljeavtalet (jfr Lars Heuman, Skiljemannarätt, 1999, s.697 f., och Stefan Lindskog, Skiljeförfarande, En kommentar, JUNO, 2018, VIII - 48 - 4.1.2).

Den enda bestämmelsen i Låneavtalet som innehåller någon form av lagval är artikel 9. Innehållet i artikeln består av en enda mening varav den första delen hänvisar till cypriotisk rätt vilket i och för sig korresponderar med rubriken "Governing Law". Medan den andra delen avser domstolsprövning vid "the competent court in Nicosia". Hänvisningen till cypriotisk rätt i denna artikel tar inte specifikt sikte på skiljeavtalet. Utformningen av bestämmelsen synes närmast reglera ett lagval för huvudavtalet. Därmed saknas ett lagvalsavtal i Låneavtalet som avser specifikt tillämplig lag på skiljeavtalet.

Enligt vad som framgår av skiljenämndens beslut var parterna under skiljeförfarandet överens om att förhållandet mellan artikel 6 och 9 skulle bedömas enligt cypriotisk lag ("the Parties agree that the relationship between clause 6 and clause 9 is to be determined with the application of Cypriot law"). Enligt hovrättens bedömning kan emellertid inte heller parternas inställning under det aktuella förfarandet anses innebära att parterna avtalat om ett lagval för skiljeavtalet. I stället synes det endast vara fråga om att bedöma relationen mellan innehållet i två olika artiklar i Låneavtalet.

Vid dessa förhållanden finner hovrätten att forumlandets lag, i enlighet med 48 § LSF, ska tillämpas på skiljeavtalet, dvs. svensk lag.

Enligt hovrättens mening är artikel 6 i Låneavtalet, med dess rubrik "Arbitration", utformad på ett sådant sätt att den enligt svensk rätt måste anses innehålla ett skiljeavtal ("all disputes and differences shall be submitted, without recourse to courts of law, to the International arbitration court in Stockholm"). Hänvisningen till "the International arbitration court in Stockholm" ger inte anledning till att uppfatta att det skulle avse något annat än Handelskammarens skiljedomsinstitut i Stockholm.

När det gäller tillämpningsområdet för ett skiljeavtal bestäms det enligt sedvanliga principer för avtalstolkning. Skiljeavtal är ofta standardmässigt utformade och det finns därför sällan hållpunkter för att i det enskilda fallet utröna en specifik partsavsikt. I de fall där ordalydelsen ger utrymme för olika tolkningar och andra relevanta tolkningsdata inte ger ledning, är det naturligt att utgå från att skiljeavtalet ska fylla en förnuftig funktion och utgöra en rimlig reglering av parternas intressen (jfr NJA 2015

s. 741 och NJA 2019 s.171). I sammanhanget bör även nämnas den princip om avtalstolkning som uttryckts i *Ace Capital Ltd v CMS Energy Corp.*, ([2008] 2 CLC 318, p. 70), Christopher Clarke, ”the principle that the contract must be read as a whole and every effort should be made to give effect to all of its clauses”.

I enlighet med vad som redan nämnts innehåller artikel 9 förutom en hänvisning till cypriotisk rätt även en skrivning avseende domstolsprövning (”that all actions or proceedings arising hereunder or in connection with this agreement shall be brought in first instance before the competent court in Nicosia, Cyprus”). Innehållet i artikel 9 ger emellertid inte någon ledning för tolkningen av skiljeklausulen i artikel 6.

Walter Höft och Elpida Papastylianou har berättat att avtalsutkastet togs fram av revisionsföretaget PwC och att en skiljeklausul infördes av Elpida Papastylianou för att Walter Höft ville att det skulle finnas en bestämmelse i Låneavtalet om att tvister skulle lösas genom skiljeförfarande. Båda har vidare förklarat att skrivningen om cypriotisk domstol i artikel 9 då blev kvar av förbiseende. Walter Höfts uppgifter måste i och för sig bedömas med försiktighet till följd av hans egen inblandning i de berörda förhållandena. Att Elpida Papastyliano omvittnat att det var fråga om ett förbiseende innebär dock enligt hovrättens mening att man inte kan bortse från denna förklaring.

Vid en samlad bedömning finner hovrätten att det är utrett att det har funnits en gemensam partsavsikt att tvister med avseende Låneavtalet skulle lösas genom skiljeförfarande och att det kommit till stånd ett giltigt skiljeavtal mellan parterna som inte innehållit några särskilda begränsningar. Det saknas därmed skäl att underkänna skiljenämndens bedömning av parternas avtal om tvistelösning. Skiljedomen ska därmed inte upphävas på denna grund.

Motförhørsfrågor

Enligt Coraline har skiljenämnden felaktigt vägrat bolaget att under slutförhandlingen få ställa motförhørsfrågor till Walter Höfts vittnen om de s.k. Hard Sun-transaktionerna och nämnden har inte heller tillämpat överenskomna regler och föreskrifter för skiljeförfarandet. Walter höft har å sin sida bestritt detta.

Skiljemännen ska enligt 24 § LSF ge parterna tillfälle att i all behövlig omfattning utföra sin talan skriftligt eller muntligt. Vidare har en part en absolut rätt att på ett adekvat sätt få utveckla sin talan och att få bemöta motpartens talan (se Stefan Lindskog, Skiljeförfarande, En kommentar, JUNO, 2018, III - 24 - 3.1 och 24 - 4.1.2).

Det är ostridigt i målet att IBA-reglerna skulle tillämpas vid skiljeförfarandet. Likaså att det rör skiljenämndens hantering av vittnesförhören med Anna Brinkman och Elpida Papastylianou.

IBA-reglerna innehåller bl.a. en reglering av parternas bevisning och hörande av förhörspersoner. En skiljenämnd tillåts enligt reglerna att avvisa förhørsfrågor som bl.a. kan anses som irrelevanta, oväsentliga eller repetitiva (artikel 8.2).

Av utredningen framgår att Coraline tillåts att ställa motförhørsfrågor till vittnena även avseende Hard Sun-transaktionerna. Det framgår dock att skiljenämnden bedömde att vissa frågor inte skulle tillåtas rörande dessa transaktioner. Det finns emellertid inte något i utredningen som ger intryck av ett generellt förbud för att ställa frågor utan varje ställd fråga har enligt vad utredningen visar bedömts för sig. Ombudet har också haft möjlighet att omformulera sina frågor och även att ställa frågor rörande trovärdigheten i vittnens utsagor. Såvitt framkommit har skiljenämnden strävat efter att ge partsombudet möjlighet att ställa alla de frågor som ombudet har önskat ställa, men utnyttjat sin möjlighet att inte tillåta frågor som nämnden bedömt vara irrelevanta.

Hovrätten finner sammanfattningsvis att det inte är visat vare sig att skiljenämndens avvisning av motförhørsfrågor har gått utöver vad IBA-reglerna har tillåtit och vad parterna har varit överens om eller att överenskomna regler tillämpats felaktigt. Det är därmed inte visat att skiljenämnden har begått något handläggningsfel.

Invändningen om skenavtal

Coraline har gjort gällande att skiljenämnden underlåtit att pröva bolagets invändning om att Låneavtalet var ett skenavtal, vilket har bestritts av Walter Höft.

När det gäller vilka krav som kan ställas på domskälen ger en klanderprövning inte utrymme för en materiell överprövning av skiljenämndens ställningstaganden. På grund av detta och då en kvalitativ bedömning av domskälen skulle ge upphov till stora gränsdragningsvårigheter, kan bara en total avsaknad av domskäl eller domskäl som med hänsyn till omständigheterna måste anses vara så ofullständiga att det kan likställas med att domskäl saknas medföra att ett handläggningsfel föreligger (se NJA 2009 s. 128).

Skiljenämnden har redovisat domskälen i avsnitt VI i skiljedomen. Där återfinns även Coralines fem invändningar i fyra punkter (stycke 108). Skiljenämndens överväganden är uppdelade under två rubriker med tillhörande underrubriker. Det är ostridigt att Coralines första invändning behandlats under den första huvudrubriken och att invändningarna under punkterna 2 och 4 behandlats under den andra huvudrubriken. Det kan konstateras att innehållet under den andra huvudrubriken är betydligt mer omfattande än under den första huvudrubriken.

Skiljenämnden har inlett avsnittet med att beskriva att tvisten avser ett stort antal omständigheter och invändningar samt att även bevisningen är omfattande. Skiljenämnden påpekar också att nämnden har prövat allt vad som har åberopats, men understryker samtidigt att det i domskälen kan vara svårt att redovisa samtliga överväganden i alla delar med hänsyn till målets omfattning.

Coralines första invändning (punkt 1) som behandlas under avsnittets första huvudrubrik avser det avtal som benämns ”the No Payment Addendum” och det förhållandet att det gjordes gällande ogiltighet m.m. till följd av att Walter Höft inte skulle vara ägare till berörda aktier. Skiljenämnden fann i denna del att det aktuella avtalet var giltigt.

Skiljenämndens slutsats under den andra huvudrubriken var bl.a. att även Låneavtalet var ett giltigt avtal. Det kan konstateras att Coralines samtliga invändningar under punkterna 2 - 4 innefattade påståenden om någon form av bakomliggande brottsligt förfarande. Det kan beskrivas som att avsikten med bl.a. Låneavtalet skulle vara något annat än vad handlingen visade.

Skiljenämndens domskäl i denna andra del är mycket omfattande. Det framgår av skälen att prövningen tog sikte även på den bakomliggande affärsverksamhet som fanns mellan parterna, ekonomi och likaså andra avtal som t.ex. SLA, vilket också påstods vara ”sham”. Enligt skälen fann skiljenämnden att de aktuella avtalen var giltiga mellan parterna, att det fanns verkliga prestationer under rättshandlingarna och att någon grund för ogiltighet inte hade visats. Vad nämnden har prövat i sammanhanget uttrycks bl.a. av texten, ”for the application of ex turpi causa or pactum turpe, or allow the conclusion that the Claimant defrauded Mr Vainshtock.” (stycke 199).

Enligt hovrättens bedömning har skiljedomens skäl omfattat samtliga de invändningar som har framförts av Coraline. Skiljenämndens inledande påpekande om att skiljenämnden har prövat allt ger intryck av att nämnden har velat understryka att prövningen har omfattat allt som parterna hade åberopat i målet. När det gäller vad som hade åberopats till stöd för invändningarna enligt punkterna 2 och 4, kan det inte förstås på annat sätt, än att det även har haft samband med och betydelse för vad som hade åberopats till stöd för invändningen enligt punkten 3. Av lydelsen av skälen under det andra avsnittet framgår att dessa är samlat och gemensamt utformade för samtliga invändningar enligt punkterna 2- 4. Nämndens resonemang och slutsatser i domskälen om att det fanns giltiga och tillämpbara avtal innebar bl.a. att Låneavtalet inte heller ansågs vara ett skenavtal. Skiljenämnden gjorde även bedömningar rörande ”the directors” handlande och om det funnits handlingar som hade stridit mot bolagets intresse.

Hovrätten finner vid en sammanvägd bedömning av samtliga omständigheter att det inte är visat att skiljenämnden skulle ha underlåtit att pröva bolagets invändning om att Låneavtalet var ett skenavtal. Det är således inte visat att det har förekommit ett uppdragsöverskridande eller ett handläggningsfel.

Sammanfattning

Med hänsyn till hovrättens bedömning ska Coralines käromål därmed ogillas.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång ska Coraline ersätta Walter Höft för rättegångskostnader i hovrätten. Coraline har överlämnat till hovrätten att pröva skäligheten av yrkat belopp.

Hovrätten konstaterar att Walter Höft som svarandepart i målet har haft att förhålla sig till Coralines talan och processföring. Det aktuella skiljeförfarandet har varit omfattande och rört flera rättsfrågor. Såväl svensk som cypriotisk och engelsk rätt har aktualiserats i målet. Partssakkunniga har åberopats från båda parter. Vid en jämförelse med det totala rättegångskostnadsanspråk som Coraline framställt i hovrätten, uppgår det av Walter Höft yrkade beloppet till mindre än hälften. Vid en samlad bedömning finner hovrätten att den yrkade ersättningen för rättegångskostnader får anses skälig.

Överklagande

Enligt 43 § andra stycket LSF får hovrättens dom överklagas bara om rätten anser det vara av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Hovrätten anser att det inte finns skäl att tillåta att avgörandet överklagas.

Hovrättens avgörande får inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per Carlson, hovrättsråden Maj Johansson (referent) och Magnus Ulriksson.